

ΈΚΘΕΣΗ 2020

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ
(ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΜΟΛΔΑΒΙΑ)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ

Συντάκτριες:

Ανδρονίκη Λιακοπούλου, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄
Βασιλική Κρεάνγκα – Παπαστεργίου, Επιστημονική Συνεργάτης

Βουκουρέστι, Ιούνιος 2020

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία Μολδαβίας.....	1
1.1	Επισκόπηση της οικονομίας της Μολδαβίας.....	1
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη.....	1
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο.....	2
1.1.3.1	Εμπόριο αγαθών.....	3
1.1.3.2	Εμπόριο υπηρεσιών.....	8
1.1.4	Επενδύσεις.....	8
1.2	Οικονομικές προβλέψεις (επόμενου έτους).....	9
1.3	Οικονομικές σχέσεις (χώρας).....	10
1.3.1	Σχέσεις Μολδαβίας με Ευρωπαϊκή Ένωση.....	10
1.3.2	Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις.....	11
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδα – Μολδαβίας.....	11
2.1	Διμερές εμπόριο.....	11
2.1.1	Εμπόριο αγαθών.....	11
2.2	Άμεσες επενδύσεις.....	13
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στη Μολδαβία.....	13
2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδα - Μολδαβίας.....	14
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2019.....	15
3	Συμπεράσματα – προτάσεις.....	16
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών.....	16
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων.....	16
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας.....	17
4	Παράρτημα.....	18
4.1	Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία.....	18
4.2	Χρήσιμες διευθύνσεις.....	22

1 Οικονομία Μολδαβίας

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας της Μολδαβίας

Η Μολδαβία είναι μια οικονομικά ασθενής χώρα με ένα από τα χαμηλότερα κατά κεφαλήν εισοδήματα στην Ευρώπη (μόλις 3.395 δολ. το 2019). Την τελευταία τετραετία, ωστόσο, καταγράφει θετικό ρυθμό ανάπτυξης, έχοντας καταφέρει να βελτιώσει σημαντικούς μακροοικονομικούς της δείκτες (πληθωρισμό, χρέος γενικής κυβέρνησης). Παράλληλα, έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 (το ποσοστό φτώχειας ήταν 10% το 2019 έναντι 54,6% που ήταν το 2000) και έχει προχωρήσει σε αλλαγές προς την κατεύθυνση δημιουργίας ευνοϊκότερου επενδυτικού περιβάλλοντος (το 2019 κατέλαβε την 48η θέση ανάμεσα σε 190 χώρες στην κατάταξη της σχετικής μελέτης της Παγκόσμιας Τράπεζας σε όρους ευχέρειας επιχειρείν).

Ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ της χώρας ανήλθε σε 3,6% το 2019, έναντι 3,9% το 2018, ενώ παράλληλα παρατηρήθηκε άνοδος των εξαγωγών της. Το εμπορικό ισοζύγιο παραμένει, ωστόσο, ελλειμματικό και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ πολύ χαμηλό (αν και βελτιωμένο σε σχέση με τα προηγούμενα έτη).

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η διάρθρωση του ΑΕΠ της Μολδαβίας έχει ως εξής: Πρωτογενής τομέας: 17,7%, βιομηχανία: 20,3% και υπηρεσίες: 62%.

Περαιτέρω, οι ως άνω τομείς αναλύονται ως εξής:

Αγροτική Παραγωγή: Η Μολδαβία είναι μια χώρα που παράγει υψηλής ποιότητας κρασιά και διαθέτει τα μεγαλύτερα φυσικά, υπόγεια κελάρια στον κόσμο (με πιο γνωστή την υπόγεια στοά 120 χμ κάτω από τον οικισμό Milestii Mici που φιλοξενεί 2 εκατομμύρια μπουκάλια κρασί). Επιπλέον, η αγροτική παραγωγή της περιλαμβάνει σόγια, σιτάρι, φιστίκια, καπνά, φασόλια, δημητριακά και ζαχαρότευτλα.

Βιομηχανία: Η βιομηχανική παραγωγή της Μολδαβίας περιλαμβάνει μεταποίηση τροφίμων και ποτών, ενδυμάτων και δερματίνων ειδών, παραγωγή προϊόντων καπνού, κατασκευή ανταλλακτικών αυτοκινήτων και παρασκευή μεταλλικών προϊόντων.

Υπηρεσίες: λιανεμπόριο, τομέας έρευνας και τεχνολογίας, ιατρικές υπηρεσίες.

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Μολδαβίας

	2015	2016	2017	2018	2019
Ονομαστικό ΑΕΠ (σε δισ. δολ)	7,71	8,07	9,67	11,44	11,9
Μεταβολή ΑΕΠ	-0,5%	4,1%	4%	3,9%	3,6%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε δολ)	2.630	2.510	2.590	2.980	3.395
Ανεργία	3,69%	4,19%	4,1%	3,41%	3,73%

Πληθωρισμός	13,6%	2,4%	6,6%	3,1%	4,7%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-1,94%	-1,76%	-0,8%	-0,81%	-1,05%
Πρωτογενές ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	2,2%	1,5%	0,5%	-0,0	-0,8%
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	25%	32,5%	30,8%	31%	29,2%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	5,98%	3,5%	-5,7%	-10,6%	-9,6%
Συναλλαγματική ισοτιμία EUR/MDL	21.6317	21.6935	20.3882	19.2741	18.9498
Βασικό επιτόκιο (ημ/νία μεταβολής)	19,5% (30.12.2015)	9,0% (29.12.2016)	6,5% (27.12.2017)	6,5% (12.12.2018)	5,5% (11.12.2019)

Πηγές: Παγκόσμια Τράπεζα, Banca Nationala din Rep. Moldova

Ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας της Μολδαβίας, αν και με θετικό πρόσημο, βαίνει μειούμενος τα τελευταία τρία χρόνια, σημειώνοντας το 2019 επιδόσεις της τάξεως του 3,6%. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Παγκόσμιας Τράπεζας προ της υγειονομικής κρίσης, το ΑΕΠ της Μολδαβίας αναμενόταν να αυξηθεί κατά 3,5% το 2020 και το 2021 κατά 3,2%, μειωμένος σημαντικά, συγκριτικά με την τριετία 2016-2018. Ήδη κατά το τρίτο τρίμηνο του 2019, ο ρυθμός ανάπτυξης είχε παρουσιάσει αξιοσημείωτη επιβράδυνση, αγγίζοντας το 0,2%.

Η εξάπλωση του COVID-19 και τα ληφθέντα μέτρα προς το σκοπό περιορισμού περαιτέρω επέκτασής του, είχαν σημαντικές συνέπειες στην οικονομία της Μολδαβίας. Η ύφεση για το 2020 εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει το 3% (3,1% εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας)

Στην Έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας σημειώνεται ότι η οικονομική ανάπτυξη τα τελευταία τέσσερα έτη στη Μολδαβία οφειλόταν κατά κύριο λόγο στην κατανάλωση. Στη χώρα υπάρχει μεγάλη διάσταση, επίσης, στο επίπεδο ζωής μεταξύ αστικών κέντρων και περιφέρειας (σχεδόν τετραπλάσια ποσοστά φτώχειας παρατηρούνται στην τελευταία). Οι συνθήκες ζωής έχουν οδηγήσει μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού στη μετανάστευση (το 1/3 των νέων της χώρας διαβιούν στη Ρωσία και σε χώρες ΕΕ), εξ ου και τα χαμηλά ποσοστά ανεργίας στη χώρα.

Η καταπολέμηση της διαφθοράς, η καθιέρωση θεσμών χρηστής διοίκησης και η κατοχύρωση του κράτους δικαίου αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη της χώρας και τη δημιουργία ευνοϊκού και σταθερού επενδυτικού περιβάλλοντος.

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει τις συνολικές εισαγωγές και εξαγωγές, τόσο προϊόντων όσο και υπηρεσιών της Μολδαβίας (σε αξία) σε βάθος πενταετίας.

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Μολδαβίας

Εκατ. Ευρώ	2015	2016	2017	2018	2019
------------	------	------	------	------	------

Εξαγωγές αγαθών (αξία)	1.771,89	1.841,98	2.146,02	2.293,39	2.481,43
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	3.591,71	978,18	4.275,49	4.881,44	5.215,89
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-1.819,82	863,81	-2.129,47	-2.588,05	-2.734,46
Εξαγωγές υπηρεσιών (αξία)	860	978,4	1.150	1.353,4	1.407,6
Εισαγωγές υπηρεσιών (αξία)	758,2	770	865	1.022,4	1.084
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία)	101,8	238	285	331	323,6

Πηγές: Εθνική Υπηρεσία Στατιστικών, BNS, Buletin Statistic Trimestrial IV 2019, IMF)

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Εξαγωγές

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Εθνικής Υπηρεσίας Στατιστικών της Μολδαβίας (BNS), οι εξαγωγές της Μολδαβίας κατά το 2019 ανήλθαν σε 2,5 δισ. Ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά 2,7%. Εξ αυτών το 79,1% αντιπροσωπεύουν εξαγωγές εγχώριων προϊόντων, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 7,9% σε σχέση με το 2018, ενώ το 28,1% αποτελούν επανεξαγωγές προϊόντων. Σημειώνεται ότι 86,7% των εξαγόμενων εμπορευμάτων διακινήθηκαν οδικώς, 7,1% αεροπορικώς και 4,5% σιδηροδρομικώς .

Οι εξαγωγές προς τις χώρες της ΕΕ αντιστοιχούν στο 65,9% των συνολικών εξαγωγών με την αξία τους για το 2019 να ανέρχεται σε 1,63 δισ. Ευρώ, ενώ οι εξαγωγές προς χώρες ΚΑΚ ανήλθαν σε 388,4 εκατ. Ευρώ, ήτοι 15,6% επί του συνόλου. Η κυριότερη χώρα πελάτης για τα μολδαβικά προϊόντα είναι η Ρουμανία, ενώ τις αμέσως επόμενες θέσεις καταλαμβάνουν η Ιταλία, η Ρωσία, η Γερμανία, και η Τουρκία.

Η δομή των εξαγωγών ανά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζει την ακόλουθη μορφή:

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Μολδαβίας ανά τμήμα συνδυασμένης ονοματολογίας κατά το 2018 και 2019

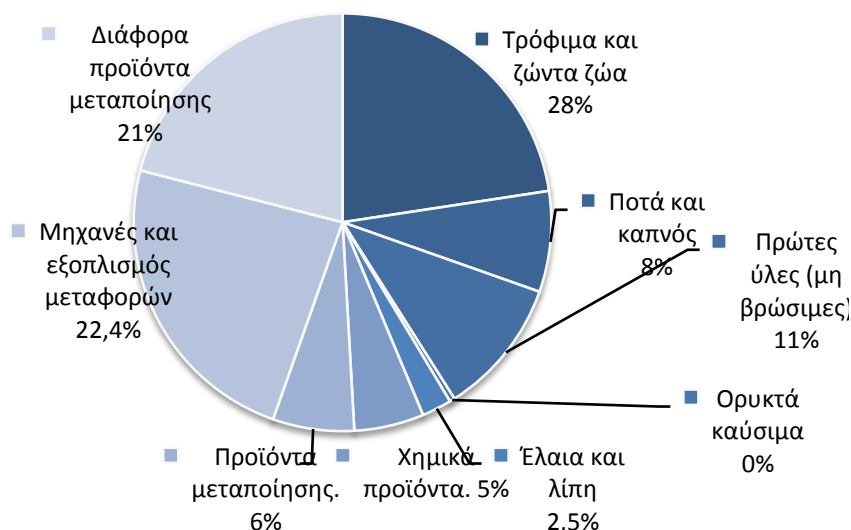
Τμήμα συνδυασμένης ονοματολογίας	2018		2019		Μεταβολή στην αξία 2019/2018
	Αξία εκατ. Ευρώ	% στο σύνολο	Αξία εκατ. Ευρώ	% στο σύνολο	
I Ζωντανά ζώα και προϊόντα του ζωικού βασιλείου	40,65	1,7%	34,11	1,4%	-16,1%
II Προϊόντα του φυτικού βασιλείου	613,18	25,4%	643,84	25,9%	5,0%
III Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά	59,69	2,5%	62,50	2,5%	4,7%
IV Προϊόντα των βιομηχανιών ειδών διατροφής. Ποτά. Καπνά	328,90	13,6%	341,07	13,7%	3,7%
V Προϊόντα ορυκτά	28,69	1,2%	21,43	0,9%	-25,3%
VI Προϊόντα των χημικών βιομηχανιών	90,88	3,8%	106,96	4,3%	17,7%

VII Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές	37,02	1,5%	43,39	1,7%	17,2%
VIII Δέρματα, γουνοδέρματα και τεχνουργήματα. Είδη ταξιδιού και παρόμοια	19,99	0,8%	16,88	0,7%	-15,6%
IX Ξυλεία και τεχνουργήματα από ξύλο	15,96	0,7%	19,11	0,8%	19,7%
X Πολτοί από ξύλο ή από άλλες κυτταρινικές ινώδεις ύλες. Χαρτί και οι εφαρμογές του.	13,68	0,6%	14,20	0,6%	3,8%
XI Υφαντικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές	329,41	13,6%	290,54	11,7%	-11,8%
XII Υποδήματα. Καλύμματα κεφαλής. Ομπρέλες κ συναφή	32,59	1,3%	31,25	1,3%	-4,1%
XIII Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψο, τσιμέντο κοκ. Προϊόντα κεραμεικής. Γυαλί και τεχνουργήματα από γυαλί	50,25	2,1%	49,64	2,0%	-1,2%
XIV Μαργαριτάρια, πολύτιμες πέτρες, πολύτιμα μέταλλα κοκ	1,38	0,1%	1,34	0,1%	-3,3%
XV Μέταλλα κοινά και τεχνουργήματα από τα μέταλλα αυτά	42,01	1,7%	39,91	1,6%	-5,0%
XVI Μηχανές και συσκευές, ηλεκτρικό υλικό και τα μέρη τους	503,95	20,9%	555,36	22,4%	10,2%
XVII Υλικό μεταφορών	19,75	0,8%	24,73	1,0%	25,2%
XVIII Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, μέτρησης, ελέγχου, ιατροχειρουργικής	27,74	1,1%	33,13	1,3%	19,4%
XX Εμπορεύματα και προϊόντα διάφορα	160,56	6,6%	152,05	6,1%	-5,3%
XXI Αντικείμενα τέχνης	0	0	0	0	0

Πηγές: Εθνική Υπηρεσία Στατιστικών, BNS, Buletin Statistic Trimestrial IV 2019

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι σημαντικότερες (γενικές) κατηγορίες εξαγομένων προϊόντων της Μολδαβίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Βασικές κατηγορίες εξαγομένων μολδαβικών προϊόντων.

Εισαγωγές

Οι εισαγωγές της Μολδαβίας το 2019 ανήλθαν σε 5,22 δισ. ευρώ σημειώνοντας αύξηση κατά 1,4% σε σχέση με το 2018. Η πλειοψηφία των εισαγόμενων προϊόντων διακινήθηκαν οδικώς (84,6%) ενώ οι σιδηροδρομικές μεταφορές κάλυψαν το 4,6%, οι αεροπορικές 2,8% και οι ακτοπλοϊκές 2,1%. Οι εισαγωγές από χώρες της ΕΕ αντιστοιχούν σε 49,5 %, με την αξία τους να ανέρχεται σε 2,59 δισ. Ευρώ ενώ το 25,2% των συνολικών εισαγωγών της χώρας προήρθαν από χώρες ΚΑΚ. Οι 10 κυριότερες προμηθεύτριες χώρες για την Μολδαβία είναι οι Ρουμανία, Ρωσία, Κίνα, Ουκρανία, Γερμανία, Ιταλία, Τουρκία Πολωνία, Γαλλία, Λευκορωσία, Ουγγαρία, Τσεχία, Αυστρία και Ισπανία.

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Μολδαβίας ανά τμήμα συνδυασμένης ονοματολογίας κατά το 2018 και 2019

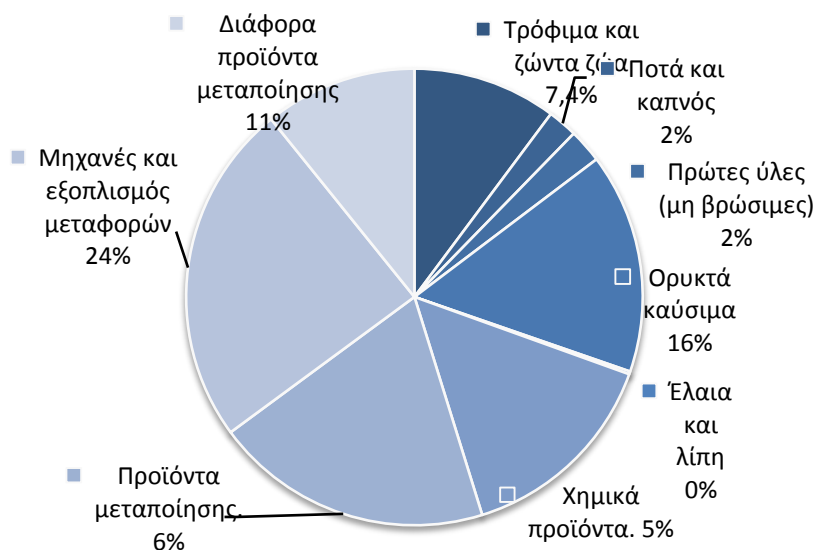
Τμήμα συνδυασμένης ονοματολογίας	2018		2019		Μεταβολή στην αξία 2019/2018
	Αξία εκατ. Ευρώ	% στο σύνολο	Αξία εκατ. Ευρώ	% στο σύνολο	
I Ζωντανά ζώα και προϊόντα του ζωικού βασιλείου	128,37	5,3%	148,39	2,8%	15,6%
II Προϊόντα του φυτικού βασιλείου	228,93	9,5%	232,59	4,5%	1,6%
III Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά	18,55	0,8%	17,68	0,3%	-4,7%
IV Προϊόντα των βιομηχανιών ειδών διατροφής. Ποτά. Καπνά	315,53	13,1%	329,73	6,3%	4,5%
V Προϊόντα ορυκτά	899,94	37,2%	839,64	16,1%	-6,7%
VI Προϊόντα των χημικών βιομηχανιών	578,84	24,0%	612,41	11,7%	5,8%
VII Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές	308,03	12,7%	313,57	6,0%	1,8%
VIII Δέρματα, γουνοδέρματα και τεχνουργήματα. Είδη ταξιδιού και παρόμοια	61,59	2,5%	61,16	1,2%	-0,7%

ΙΧ Ξυλεία και τεχνουργήματα από ξύλο	110,44	4,6%	116,52	2,2%	5,5%
Χ Πολτοί από ξύλο ή από άλλες κυτταρινικές ινώδεις ύλες. Χαρτί και οι εφαρμογές του.	90,20	3,7%	96,61	1,9%	7,1%
ΧΙ Υφαντικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές	380,69	15,8%	359,38	6,9%	-5,6%
ΧΙΙ Υποδήματα. Καλύμματα κεφαλής. Ομπρέλες κ συναφή	39,84	1,6%	44,46	0,9%	11,6%
ΧΙΙΙ Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψο, τσιμέντο κοκ. Προϊόντα κεραμεικής. Γυαλί και τεχνουργήματα από γυαλί	121,98	5,0%	126,25	2,4%	3,5%
ΧΙV Μαργαριτάρια, πολύτιμες πέτρες, πολύτιμα μέταλλα κοκ	9,33	0,4%	11,79	0,2%	26,3%
ΧV Μέταλλα κοινά και τεχνουργήματα από τα μέταλλα αυτά	373,68	15,5%	375,18	7,2%	0,4%
ΧVΙ Μηχανές και συσκευές, ηλεκτρικό υλικό και τα μέρη τους	911,87	37,7%	941,96	18,1%	3,3%
ΧVΙI Υλικό μεταφορών	331,61	13,7%	350,18	6,7%	5,6%
ΧVΙΙΙ Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, μέτρησης, ελέγχου, ιατροχειρουργικής	89,19	3,7%	87,68	1,7%	-1,7%
ΧΧ Εμπορεύματα και προϊόντα διάφορα	142,10	5,9%	149,91	2,9%	5,5%
ΧΧI Αντικείμενα τέχνης	1,42	0,1%	0,80	0,0%	-43,3%

Πηγές: Εθνική Υπηρεσία Στατιστικών, BNS, Buletin Statistic Trimestrial IV 2019

Επισημαίνουμε ότι η σημαντική διαφορά μεταξύ των εξαγωγών και εισαγωγών κατά το υπό εξέταση διάστημα οδήγησε σε έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο, ανερχόμενο σε 2,73 δισ. Ευρώ, καταγράφοντας μικρή αύξηση κατά 0,3% σε σχέση με το 2018.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΙΙ: Σημαντικότερες (γενικές) κατηγορίες молδαβικών εισαγωγών:

Οι πίνακες που ακολουθούν αποτυπώνουν τους σημαντικότερους εξαγωγικούς (Πίνακας 4) και εισαγωγικούς (Πίνακας 5) εταίρους της Μολδαβίας:

Πίνακας 4: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Μολδαβίας και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών Ευρώ	% στο σύνολο	Μεταβολή 2019/2018
1	Ρουμανία	683.404.768	27,54%	-3,37%
2	Ιταλία	238.434.696	9,61%	-13,75%
3	Ρωσία	223.103.793	8,99%	14,32%
4	Γερμανία	219.607.413	8,85%	11,85%
5	Τουρκία	156.735.156	6,32%	160,00%
6	Πολωνία	100.928.426	4,07%	15,28%
7	Ελβετία	76.230.979	3,07%	42,03%
8	Λευκορωσία	71.871.596	2,90%	-7,72%
9	Ουκρανία	71.574.300	2,88%	-0,14%
10	Τσεχία	57.873.074	2,33%	150,00%
...				
13	Ελλάδα	35.067.938	1,41%	4,89%

Πηγές: Εθνική Υπηρεσία Στατιστικών, BNS, Comert Exterior 2019

Οι εξαγωγές προς χώρες ΕΕ το 2019 καλύπτουν ποσοστό 65,87% των συνολικών εξαγωγών της Μολδαβίας με την αξία τους να ανέρχεται σε 1,63 δισ. Ευρώ, ενώ οι εξαγωγές προς χώρες ΚΑΚ ανήλθαν σε 388,4 εκατ. δολάρια, ήτοι 15,6% επί του συνόλου. Η κυριότερη χώρα πελάτης για τα μολδαβικά προϊόντα είναι η Ρουμανία, ακολουθούμενη από τις Ιταλία, Ρωσία, Γερμανία, Τουρκία, Πολωνία, Ελβετία, Λευκορωσία και Ουκρανία. Αξιοσημείωτη αύξηση παρουσίασαν οι εξαγωγές προς την Τουρκία που πολλαπλασιάστηκαν κατά 1,6 φορές όπως και αυτές προς την Τσεχία (+150%) .

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές της Μολδαβίας και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών Ευρώ	% στο σύνολο	Μεταβολή 2019/2018
1	Ρουμανία	751.052.195	14,55%	0,36%
2	Ρωσία	617.675.490	12,51%	-4,00%
3	Κίνα	537.721.816	10,42%	0,33%
4	Ουκρανία	508.003.373	10,02%	-1,41%
5	Γερμανία	432.363.473	8,39%	0,23%
6	Ιταλία	362.887.204	6,76%	4,35%
7	Τουρκία	357.644.804	5,91%	17,67%
8	Πολωνία	180.022.059	3,52%	-0,54%
9	Γαλλία	131.258.407	2,30%	11,05%

10	Λευκορωσία	116.968.243	2,23%	2,21%
...				
29	Ελλάδα	19.842.427	0,42%	-7,91%

Πηγές: Εθνική Υπηρεσία Στατιστικών, BNS, Comert Exterior 2019

Οι εισαγωγές της Μολδαβίας κατά το 2019 ανήλθαν σε 5,22 δισ. Ευρώ αυξημένες κατά 1,42% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Οι εισαγωγές από χώρες της ΕΕ αντιστοιχούν σε 49,47%, με την αξία τους να ανέρχεται σε 2,58 δισ. ευρώ ενώ το 26,28% προήρθαν από χώρες ΚΑΚ. Οι 10 κυριότερες προμηθεύτριες χώρες για την Μολδαβία είναι οι Ρουμανία, Ρωσία, Κίνα, Ουκρανία, Γερμανία, Ιταλία, Τουρκία Πολωνία, Γαλλία, Λευκορωσία, Ουγγαρία, Τσεχία, Αυστρία και Ισπανία. Αύξηση κατέγραψαν οι εισαγωγές από την Τουρκία (17,67%), την Γαλλία (11,05%) και την Ιταλία (4,35%). Αντιθέτως, οι εισαγωγές από την Ρωσία σημείωσαν μικρή μείωση κατά 3%, όπως και οι εισαγωγές από την Ρουμανία (-0,5%) και την Ουκρανία (-0,9%).

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 6: Εισπράξεις Μολδαβίας

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	% στο σύνολο
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6	1.353,4	37%	1.407,6	36,2%	4%

Πηγές: Υπηρεσία Στατιστικής Μολδαβίας, IMF

1.1.4 Επενδύσεις

Πίνακας 7: Επενδύσεις από και προς τη (χώρα)

(σε εκατ.δολ)	2015	2016	2017	2018	2019
ΞΑΕ (ροές-ΒοΡ)	225,57	88,39	154,37	311,87	593,01
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (ροές-ΒοΡ)	N/A	N/A	8,3	10,2	12,4

Πηγές: World Bank, CEIC Data

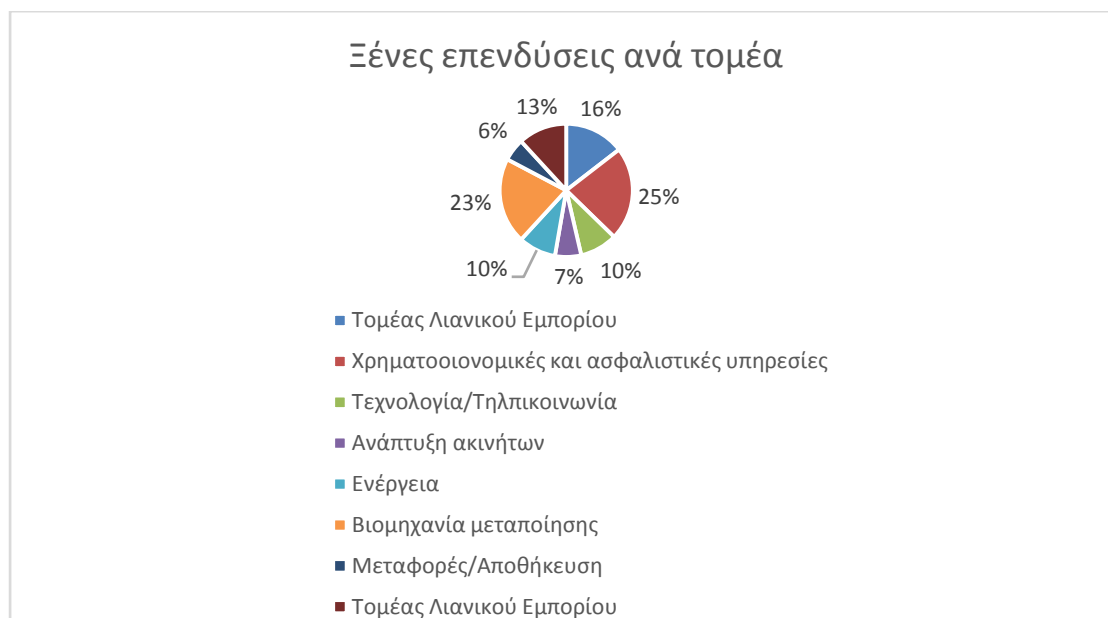
Οι τομείς της μολδαβικής οικονομίας που προσελκύουν τις κυριότερες επενδύσεις είναι η αυτοκινητοβιομηχανία, η οινοπαραγωγή, η αγορά τροφίμων, ο τομέας έρευνας και τεχνολογίας και επικοινωνιών και οι υπηρεσίες. Σημαντικότεροι ξένοι επενδυτές είναι οι: Draexlmaier Automotive, Efes Brewery, EndavaS oftware, Erst and Young, Europharmaco, Huaiwai, LaT riveneta Cavi (καλώδια), Groupe Lactalis, Grawe Carat Asigurari, Le Bridge Corporation, Metro, Medpack International Hospital, MoldCell (του Ομίλου TeliaSonera), Orange, Moldincon Bank, Rompetrol, Shopping Mall Dova, SE Bordnetze, Sudzucker, κ.α.1, ενώ λογισμικό για αυτοκίνητα παράγουν στη

¹www.fia.md

Μολδαβία οι εταιρίες BMW, Mercedes, Toyota, Ford, Nissan, Volvo, Skoda. Στον τραπεζικό τομέα, οι σημαντικότερες ξένες επενδύσεις είναι οι Procredit, Mobiasbanca (OTP), BCR (ErsteGroup), Banca Transilvania, Eximbank, Eurocredit.

Το διάγραμμα που ακολουθεί δείχνει τις σημαντικότερες ξένες επενδύσεις ανά τομέα.

Διάγραμμα III: Σημαντικότερες ξένες επενδύσεις ανά τομέα

(Πηγή: Τράπεζα της Μολδαβίας – στοιχεία 2019)

Οι χώρες με τις μεγαλύτερες επενδύσεις στη Μολδαβία είναι οι: Ρουμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία, Γαλλία, Ισπανία, ΗΠΑ, Κύπρος, Ελβετία, Εσθονία, Ιταλία και Ρωσία. Το 83% των επενδύσεων στη Μολδαβία προέρχεται από χώρες ΕΕ.

1.2 Οικονομικές προβλέψεις (επόμενου έτους)

Όλες οι προβλέψεις των διεθνών οικονομικών οργανισμών κάνουν λόγο για συρρίκνωση της μολδαβικής οικονομίας το 2020 λόγω της παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης. Η ύφεση εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει το 3% (3,1% εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, 3,8% εκτιμήσεις του ΔΝΤ), ενώ αναμένεται και διεύρυνση του ελλείμματος γενικής κυβέρνησης, το οποίο τοποθετείται στο 5,8%. Προβλέπεται ανάκαμψη της οικονομίας το 2021, της τάξεως του 4%, ενώ μετριότερες επιδόσεις για το ρυθμό ανάπτυξης αναμένονται το 2022 (περί το 3,6%).

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είχε μειωθεί προ της κρίσης, χάρη στις θετικές επιδόσεις του εξωτερικού εμπορίου, καθώς το δεύτερο εξάμηνο του 2019 οι εξαγωγές υπερσκέλισαν τις εισαγωγές, αλλά η πορεία αυτή διεκόπη στις αρχές του τρέχοντος έτους, οπότε για φέτος, που προβλέπεται πτώση των εξαγωγών, ο εν λόγω δείκτης αναμένεται να ξεπεράσει το -10%.

Οι προκλήσεις που η μολδαβική οικονομία θα αντιμετωπίσει βραχυ/μεσοπρόθεσμα σχετίζονται με τη συνέχιση των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών, την αποτελεσματική αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, τον μετριασμό των

επιπτώσεων του μέτρων του lockdown, την εξασφάλιση της ρευστότητας στην αγορά, τις διαρθρωτικές αλλαγές στον τομέα της δημόσιας διοίκησης, τη διατήρηση της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού τομέα και την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων μεταναστευτικών ροών που έχει ως συνέπεια την αποδόμηση της αγοράς εργασίας.

1.3 Οικονομικές σχέσεις (χώρας)

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας είναι κράτος μέλος των Ηνωμένων Εθνών, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), του Οργανισμού για τη Δημοκρατία και την Οικονομική Ανάπτυξη GUAM, της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας του Ευξείνου Πόντου (ΟΣΕΠ).

Η Μολδαβία έχει υπογράψει Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου με 43 χώρες (βλ. αναλυτικά 1.3.2).

1.3.1 Σχέσεις Μολδαβίας με Ευρωπαϊκή Ένωση

Την 1η Ιουλίου 2016 τέθηκε σε πλήρη ισχύ η συμφωνία σύνδεσης ΕΕ-Μολδαβίας, η οποία περιλαμβάνει σφαιρική και σε βάθος ζώνη ελεύθερων συναλλαγών. Η συμφωνία εφαρμοζόταν προσωρινά από την 1η Σεπτεμβρίου 2014².

Στις 26 Φεβρουαρίου 2018 οι υπουργοί Εξωτερικών της ΕΕ αντάλλαξαν απόψεις για τη Μολδαβία. Στα συμπεράσματά του, το Συμβούλιο επαναβεβαίωσε την προσήλωσή του στην ενίσχυση της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης ΕΕ-Μολδαβίας με βάση τη συμφωνία σύνδεσης. Το Συμβούλιο τόνισε ότι είναι σημαντικό να συνεχιστεί η εφαρμογή της διαδικασίας των μεταρρυθμίσεων, η οποία άρχισε το 2016, έχοντας συζητήσει και εγκρίνει συμπεράσματα για τη Μολδαβία στις 15 Φεβρουαρίου 2016. Τα συμπεράσματα αυτά επικεντρώνονταν στις μεταρρυθμίσεις που έπρεπε να εφαρμόσει η Μολδαβία στο πλαίσιο της συμφωνίας σύνδεσης, προκειμένου να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των πολιτών.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 πραγματοποιήθηκε η πέμπτη σύνοδος του Συμβουλίου Σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Το Συμβούλιο έκανε απολογισμό της προόδου που σημειώθηκε όσον αφορά την εφαρμογή της συμφωνίας σύνδεσης ΕΕ-Μολδαβίας από την προηγούμενη σύνοδο της 3 Μαΐου 2018.

Στη σύνοδο συζητήθηκε η πολιτική σύνδεση, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας και της σύγκλισης στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ).

Επανεξετάστηκε επίσης η συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας. Πρόκειται συγκεκριμένα για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού τομέα, το καθεστώς απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης καθώς και την

²<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eastern-partnership/moldova/>

καταπολέμηση της διαφθοράς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Επιπλέον, το Συμβούλιο Σύνδεσης ασχολήθηκε με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στο πλαίσιο της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών. Επικεντρώθηκε επίσης στην οικονομική και τομεακή συνεργασία, μεταξύ άλλων στον τομέα της ενέργειας.

Η ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων τέθηκε σε ισχύ στις 28 Απριλίου 2014. Το καθεστώς απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης που ισχύει για τη Μολδαβία έχει διευκολύνει τα ταξίδια, τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τις διαπροσωπικές επαφές. Συνιστά παράδειγμα προόδου όσον αφορά τη βελτίωση της κινητικότητας με τους εταίρους στο πλαίσιο της ΑΕΣ.

(Βλ. σχετικά κείμενα στους ακόλουθους συνδέσμους: http://eeas.europa.eu/archives/docs/moldova/pdf/eu-md_aa-dcfta_en.pdf

<https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2016/02/15/fac-moldova-conclusions/>

<https://www.consilium.europa.eu/el/meetings/international-ministerial-meetings/2019/09/30/>

<https://www.consilium.europa.eu/el/meetings/international-ministerial-meetings/2019/09/30/>

<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eastern-partnership/moldova/#>

1.3.2 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις

Περαιτέρω, έχει υπογράψει Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου με τις χώρες ΚΑΚ (Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Τατζικιστάν, Ουζμπεκιστάν), με την Τουρκία, την Αλβανία, τη Βόρεια Μακεδονία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, και τις χώρες του Οργανισμού GUAM για τη Δημοκρατία και την Οικονομική Ανάπτυξη (Γεωργία, Ουκρανία, Αζερμπαϊτζάν). Έχει επίσης υπογράψει σχετική συμφωνία και με το Κόσοβο.

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Μολδαβίας

2.1 Διμερές εμπόριο

2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζεται το διμερές εμπόριο σε βάθος 5ετίας βάσει στοιχείων της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας:

Πίνακας 8: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Μολδαβίας τα τελευταία 5 χρόνια

Αξία σε Ευρώ	2015	2016	2017	2018	2019
--------------	------	------	------	------	------

Εξαγωγές αγαθών	88.600.561	55.339.320	35.144.232	16.489.160	12.162.426
Εισαγωγές αγαθών	31.611.488	47.581.736	46.117.301	41.290.981	44.510.642
Εμπορικό ισοζύγιο	56.989.073	7.757.584	-10.973.069	-24.801.821	-32.348.216

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Εισαγωγές Εξαγωγές κατά χώρα εταίρο

Σημειώνουμε ότι υπάρχουν αποκλίσεις από τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Μολδαβίας, η οποία για το 2019 καταγράφει εισαγωγές από Ελλάδα ύψους 19,4 εκατ. ευρώ και εξαγωγές προς Ελλάδα ύψους 35,07 εκατ. ευρώ.

Αναλυτικότερα, οι ελληνικές εξαγωγές στη Μολδαβία έχουν ως εξής:

Πίνακας 9: Ελληνικές εξαγωγές στη Μολδαβία – μεγάλες κατηγορίες

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
08 Καρποί και φρούτα βρώσιμα	2.604.847	15,8%	3.627.788	29,8%	39,3%
27 Ορυκτά καύσιμα & λάδια. Ασφαλωδεις ύλες	2.768.771	16,8%	1.770.312	14,6%	-36,1%
20 Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων	1.489.968	9,0%	1.511.357	12,4%	1,4%
84 Λέβητες, μηχανές, συσκευές και μέρη αυτών	1.539.789	9,3%	1.508.445	12,4%	-2,0%
39 Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές	343.117	2,1%	484.187	4,0%	41,1%
76 Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	366.161	2,2%	364.272	3,0%	-0,5%
24 Καπνά	249.339	1,5%	296.414	2,4%	18,9%
94 Έπιπλα. Φωτιστικά. Είδη κλινοστρωμνης	324.264	2,0%	249.250	2,0%	-23,1%
32 Δεφικά και βαφικά εκχυλίσματα. Χρωστικές ύλες. Στόκοι	96.456	0,6%	181.394	1,5%	88,1%
33 Προϊόντα αρωματοποιίας. Καλλυντικά	176.611	1,1%	151.707	1,2%	-14,1%
68 Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψο, τσιμέντο.	124.594	0,8%	145.501	1,2%	16,8%
48 Χαρτί και χαρτόνια	64.700	0,4%	137.359	1,1%	112,3%
30 Φαρμακευτικά	220.351	1,3%	127.650	1,0%	-42,1%

15 Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά	77.283	0,5%	127.197	1,0%	64,6%
31 Λιπάσματα	139.635	0,8%	126.111	1,0%	-9,7%

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Εισαγωγές - Εξαγωγές κατά χώρα και διμήσιο επίπεδο Διεθνούς Ταξινόμησης Συνδυασμένης Ονοματολογίας

Πίνακας 5: Ελληνικές εισαγωγές από τη (χώρα) – μεγάλες κατηγορίες

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2μήσιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
10 Δημητριακά	28.537.603	69,1%	26.686.734	60,0%	-6,5%
12 Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις	3.132.870	7,6%	5.903.834	13,3%	88,4%
70 Γυαλί και τεχνουργήματα από γυαλί	4.063.174	9,8%	3.757.684	8,4%	-7,5%
22 Ποτά, αλκοολούχα και ξύδι	1.537.661	3,7%	3.331.179	7,5%	116,6%
08 Καρποί και φρούτα βρώσιμα	1.254.492	3,0%	2.095.791	4,7%	67,1%
15 Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά	1.402.866	3,4%	1.261.447	2,8%	-10,1%
89 Θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα	-	-	572.485	1,3%	-
24 Καπνά	50	0,0%	444.914	1,0%	889728%
85 Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τ αμέρη τους	368.797	0,9%	136.925	0,3%	-62,9%
18 Κακάο και παρασκευάσματα αυτού	90.609	0,2%	81.179	0,2%	-10,4%

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Εισαγωγές - Εξαγωγές κατά χώρα και διμήσιο επίπεδο Διεθνούς Ταξινόμησης Συνδυασμένης Ονοματολογίας

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στη Μολδαβία.

Από τις μέχρι στιγμής πληροφορίες μας, περί τις 40 εταιρίες ελληνικών συμφερόντων δραστηριοποιούνται στη Μολδαβία. Οι σημαντικότερες από αυτές είναι η Intrasoft (IT Solutions), Intralot (τυχερά παίγνια), Intrakat (κατασκευές - υφίσταται αλλά είναι ανενεργή στην παρούσα φάση), Kentford Capital Corp. (real estate, κατασκευές, consulting, Coca Cola Hellenic Bottling Moldova, European Profiles (consulting), Mouzenidis (τουριστικό γραφείο), DIAMEDIX (ιατρικός εξοπλισμός) και SARKK ABEE (αντιπροσωπεία ετοιμών ενδυμάτων). Υπάρχουν επίσης εταιρίες εισαγωγής

και διανομής τροφίμων (Farmer Group και Hellas Group), τρία ελληνικά εστιατόρια και εταιρίες εκμετάλλευσης αγροτικών γαιών (με σημαντικότερη την Intracom Foods).

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Μολδαβίας

Παρατίθενται οι σημαντικότερες συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Μολδαβίας:

- Συμφωνία μεταξύ των Κυβερνήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Μολδαβία περί Διεθνών Οδικών Μεταφορών. Υπεγράφη στην Αθήνα στις 30.11.1992, ισχύει από 6.1.1996.
- Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Μολδαβία για την οικονομική, τεχνολογική και επιστημονική συνεργασία.
- Συμφωνία για προώθηση και αμοιβαία προστασία των επενδύσεων. Υπεγράφη στην Αθήνα στις 23.3.1998, ισχύει από 27.2.2000. Παρατείνεται ανά 10ετείς περιόδους.
- Συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Γεωργίας και Μεταποίησης της Δημοκρατίας της Μολδαβία για οικονομική, επιστημονική και τεχνική συνεργασία στον τομέα της γεωργίας και των τροφίμων. Υπεγράφη στην Αθήνα την 01.11.1999, ισχύει από 25.1.2001. Παρατείνεται αυτόματα για 5ετή περίοδο.
- Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Μολδαβία για την αποφυγή διπλής φορολογίας του εισοδήματος και κεφαλαίου. Υπεγράφη στο Κισινάου στις 29.3.2004, ισχύει από 11.7.2005.
- Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Μολδαβία για την Αεροπορική Συνεργασία. Υπεγράφη στο Κισινάου στις 29.03.2004, τέθηκε σε ισχύ στις 14.02.2005.
- Πρωτόκολλο Συνεργασίας ΕΒΕ Αθηνών με ΕΒΕ Μολδαβίας. Υπεγράφη στο Κισινάου στις 29.03.2004, ισχύει από την ημερομηνία της υπογραφής.
- Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ Ελληνικού Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου (ΟΠΕ) και του αντίστοιχου μολδαβικού οργανισμού. Υπεγράφη στο Κισινάου στις 29.03.2004.
- Πρωτόκολλο της Συνόδου της Μικτής Ελληνο-Μολδαβικής Επιτροπής Διεθνών Οδικών Μεταφορών. Υπεγράφη στο Κισινάου, στις 3.4.1996.
- Πρωτόκολλο Συνόδου Μικτής Επιτροπής Διεθνών Οδικών Μεταφορών των Κυβερνήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Μολδαβία. Υπεγράφη στο Κισινάου στις 25.11.2003.

- Πρωτόκολλο της Συνόδου της Μικτής Ελληνο-Μολδαβικής Επιτροπής Μεταφορών. Υπεγράφη στην Αθήνα στις 06-07.04.2005.
- Πρωτόκολλο της 1^{ης} Συνόδου της Μικτής Διυπουργικής Επιτροπής Οικονομικής, Τεχνολογικής και Επιστημονικής Συνεργασίας Ελλάδος-Μολδαβίας. Υπεγράφη στην Αθήνα, στις 29.11.2007.
- Συμφωνία Συνεργασίας μεταξύ ΕΛΟΤ και Υπηρεσίας Τυποποίησης και Μετρολογίας της Μολδαβία. Υπεγράφη στην Αθήνα στις 29-30.11.2007.
- Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Μολδαβία για τη συνεργασία στον τομέα της Κτηνιατρικής. Υπεγράφη στην Αθήνα την 1.11.1999. Η Ελλάδα την κύρωσε με το Ν.284 9/2000. Παρατείνεται αυτόματα για 5ετή περίοδο
- Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Μολδαβία για Συνεργασία στον τομέα του Τουρισμού. Υπεγράφη στην Αθήνα στις 18.10.2006.
- Συμφωνία Αμοιβαίας Διοικητικής Συνδρομής σε Τελωνειακά θέματα μεταξύ Ελλάδος- Μολδαβία. Υπεγράφη στην Αθήνα στις 12.06.2007.

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2019.

Το Γραφείο ΟΕΥ Βουκουρεστίου ανέλαβε πολύ πρόσφατα αρμοδιότητα για τη Μολδαβία. Το Νοέμβριο του 2019 πραγματοποιήθηκε διερευνητική επίσκεψη στη Μολδαβία του Προϊσταμένου του Γραφείου, κατόπιν πρόσκλησης του Μολδαβικού Επιμελητηρίου στο Συνέδριο Moldova Business Week (Κισινάου, 13-16.11.2019), όπου έλαβαν χώρα συναντήσεις με εκπροσώπους του επιχειρηματικού κόσμου της Μολδαβίας, προς το σκοπό του εντοπισμού τομέων δυνητικής συνεργασίας.

Στις αρχές του έτους, φέραμε σε επαφή εκπροσώπους του ΔΣ του Επιμελητηρίου Μολδαβίας με διοργανωτές μεγάλων Διεθνών Εκθέσεων Τροφίμων στην Ελλάδα (Helexpo, Foodexpoκλπ), προκειμένου μέλη του Επιμελητηρίου με σχετικό ενδιαφέρον να συμμετάσχουν.

Επιπλέον, σε συνέχεια επίσκεψης της διευθύνουσας του Γραφείου στις αρχές Ιανουαρίου στη Μολδαβία, κατόπιν πρόσκλησης για συμμετοχή στην ημερίδα του Moldovan Investment Agency και επαφών με το Υπουργείο Οικονομίας και Υποδομών της χώρας, λάβαμε ενημέρωση για δημόσιους διαγωνισμούς στον τομέα των οδικών υποδομών, την οποία διοχετεύσαμε σε επιχειρηματικούς φορείς (συνδέσμους κατασκευαστικών και μελετητικών εταιριών) στην Ελλάδα. Έκτοτε, παρακολουθούμε τους σχετικούς διαγωνισμούς και παρέχουμε τη σχετική πληροφόρηση σε επιχειρηματίες στην Ελλάδα.

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Η Μολδαβία είναι μικρή χώρα, περιορισμένων οικονομικά δυνατοτήτων. Ωστόσο, δεδομένης της προόδου που έχει κάνει τα τελευταία έτη στην καταπολέμηση της φτώχειας και της διαφθοράς, σημειώνοντας θετικό ρυθμό ανάπτυξης την τελευταία τετραετία και προσελκύνοντας μάλιστα αρκετές ξένες επενδύσεις, έχουν αρχίσει να διαφαίνονται προοπτικές σε συγκεκριμένους τομείς, τις οποίες ελληνικές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν, προκειμένου να προωθήσουν προϊόντα και υπηρεσίες τους.

Πίνακας 6: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
	Τρόφιμα - Ποτά	Από επικοινωνία με Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο Επιμελητηρίου Μολδαβίας ενημερωθήκαμε ότι υπάρχει ενδιαφέρον από μολδαβικές επιχειρήσεις για εισαγωγές ελληνικών φρέσκων φρούτων, λαχανικών και ελαιολάδου.
	Υπηρεσίες	Οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν μακρά εμπειρία και τεχνογνωσία στον τομέα απορρόφησης κοινοτικών κονδυλίων και θα μπορούσαν να προσφέρουν συμβουλευτικές υπηρεσίες σε έργα υποδομών. Επιπλέον, ελληνικές επιχειρήσεις ενδεχομένως θα μπορούσαν να διερευνήσουν δυνατότητες συμμετοχής στο Horizon 2020 (https://www.h2020.md/ (έρευνα/τεχνολογία/καινοτομία) και το COSME (https://ec.europa.eu/easme/en/section/cosme/cosme-open-calls-proposals) Άλλοι τομείς ενδιαφέροντος είναι αυτοί της διαχείρισης αποβλήτων, επεξεργασίας τροφίμων, μελετών για έργα υποδομών, πράσινης ενέργειας).
	Έρευνα - Τεχνολογία	Η Μολδαβία είναι μία χώρα που δίνει μεγάλη έμφαση στον εν λόγω τομέα. Στη χώρα υπάρχουν ένα τεχνολογικό και ένα ψηφιακό πάρκο (https://moldovaitpark.md/en/ και https://digitalpark.md/en/)

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Δεδομένων των περιορισμένων επιχειρηματικών δυνατοτήτων της Μολδαβίας δεν θεωρούμε πως υπάρχουν σημαντικές προοπτικές προσέλκυσης επενδύσεων προς τη χώρα μας, με την εξαίρεση ίσως πολύ περιορισμένου ενδιαφέροντος για αγορά μικρών επιχειρήσεων στον τομέα HORECA στην Ελλάδα.

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

Σε συνέχεια διαπίστωσης προοπτικών στους ως άνω (υπό ενότητα 3.1) τομείς, θεωρούμε σημαντική τη διοργάνωση στοχευμένων επιχειρηματικών αποστολών στους προαναφερθέντες τομείς ενδιαφέροντος και το διακανονισμό B2B συναντήσεων με δυνητικούς αγοραστές. Ιδιαίτερης σημασίας είναι ο εντοπισμός συμπληρωματικότητας στον τομέα έρευνας και τεχνολογίας και η επιδίωξη σχετικών συνεργειών (πχ ελληνικών εταιριών ανάπτυξης λογισμικού και δημιουργίας εφαρμογών, με μεγάλες εταιρίες εγκατεστημένες στη Μολδαβία).

Τέλος, δεδομένου του ενδιαφέροντος που έχει εκφραστεί από το Εμπορικό Επιμελητήριο Μολδαβίας για εισαγωγές φρούτων και λαχανικών και ενδεχομένως και δομικών υλικών, η συμμετοχή μολδαβικών εισαγωγικών εταιριών σε Διεθνείς Εκθέσεις που διοργανώνονται στην Ελλάδα θα μπορούσε να συμβάλει στην δημιουργία πλαισίου συνεργειών.

4 Παράρτημα

4.1 Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία

(σε εκατ. MDL)	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I *	2019 II *	2019 III *	2019 IV	2019 IV / 2018 IV (%)
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	-212.41	-284.16	-338.72	-376.08	-238.83	-322.57	-384.45	-213.45	56.8
Προϊόντα	-681.84	-825.57	-875.68	-910.91	-701.70	-882.01	-866.05	-863.01	94.7
Υπηρεσίες	70.24	83.32	116.12	91.94	94.86	96.30	84.18	77.49	84.3
Πρωτογενές εισόδημα	110.75	140.13	142.44	155.24	99.29	178.87	103.67	194.48	125.3
Δευτερογενές εισόδημα	288.44	317.96	278.40	287.65	268.72	284.27	293.75	377.59	131.3
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	-5.97	-8.97	-11.82	-9.18	-12.65	-11.75	-17.16	-10.52	114.6
Καθαρός δανεισμός (υπόλοιπα τρεχούμενου λογαριασμού και λογαριασμού κεφαλαίου)	-218.38	-293.13	-350.54	-385.26	-251.48	-334.32	-401.61	-223.97	58.1
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	-212.50	-272.18	-352.24	-348.48	-291.84	-358.86	-348.28	-206.96	59.4
Καθαρή άμεση επένδυση	-88.04	-28.61	-36.71	-116.27	-118.73	-273.82	-92.44	-61.08	52,5
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου,	-1.15	2.08	0,07	2.60	0,06	4.34	-0.03	0,28	10.8
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, καθαρά	0,83	-0.33	-0.12	0,71	-1,50	0.31	0,42	0,01	1.4
Άλλες καθαρές επενδύσεις	-166.88	-319.58	-431.25	-238.28	4.81	-178,99	-321.29	-228.78	96.0
Αλλαγή στα αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία	42.74	74.26	115.77	2.76	-176.48	89.30	65.06	82.61	2.993. 1
Καθαρά σφάλματα και παραλείψεις	5.88	20.95	-1,70	36.78	-40.36	-24.54	53.33	17.01	46.2
		% του ΑΕΠ							
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ	-9.4	-10.6	-9.7	-12.5	-9.9	-11.6	-10.6	-6.8	5.7
Προϊόντα	-30.1	-30.8	-25.1	-30.2	-29.2	-31.8	-23.9	-27.4	2,8
Υπηρεσίες	3,1	3,1	3.3	3.0	4.0	3,5	2,3	2,5	-0.5

Πρωτογενές εισόδημα	4.9	5.2	4.1	5.1	4.1	6.5	2.9	6.2	1,1
Δευτερογενές εισόδημα	12.8	11.9	8.0	9.5	11.2	10.3	8.1	12.0	2,5
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	-0.3	-0.3	-0.3	-0.3	-0.5	-0.4	-0.5	-0.3	0,0
Καθαρός δανεισμός (υπόλοιπα τρεχούμενου λογαριασμού και λογαριασμού κεφαλαίου)	-9.7	-10.9	-10.1	-12.8	-10.5	-12.1	-11.1	-7.1	5.7
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	-9.4	-10.2	-10.1	-11.6	-12.2	-12.9	-9.6	-6.6	5,0
Καθαρή άμεση επένδυση	-3.9	-1.1	-1.1	-3.9	-4.9	-9.9	-2.6	-1.9	2.0
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, καθαρά	0,0	0.1	0,0	0.1	-0.1	0.2	0,0	0,0	-0.1
Άλλες καθαρές επενδύσεις	-7.4	-11.9	-12.4	-7.9	0.2	-6.5	-8.9	-7.3	0.6
Αλλαγή στα αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία	1.9	2,8	3.3	0.1	-7.3	3.2	1.8	2.6	2,5

(Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Μολδαβίας)

REAL SECTOR*

SDDS Data Category and Component	Unit Description	Observations			More info	
		Period of latest data	Latest data	Data for previous period	Additional Data	Metadata
National Accounts						
GDP at current prices, by production approach	MDL million	Q4/19	54886.5	64323.5		
Agriculture, forestry, and fishing (A)	MDL million	Q4/19	7007.6	9677.7		
Mining and quarrying; manufacturing (B+C)	MDL million	Q4/19	5935.7	6838.4		
Construction (F)	MDL million	Q4/19	2820.5	6435.4		
Other activities (D+E+G+H+I+J+K+L+M+N+O+P+Q+R+S+T)	MDL million	Q4/19	31478.0	33980.6		
FISIM	MDL million	Q4/19	0.0	0.0		
Taxes on products less subsidies on products	MDL million	Q4/19	7644.6	7391.4		
GDP at constant prices (average prices of the previous year), by production approach	MDL million	Q4/19	51848.8	60846.7		
Agriculture, forestry, and fishing (A)	MDL million	Q4/19	6757.9	8573.6		
Mining and quarrying; manufacturing (B+C)	MDL million	Q4/19	5836.1	6657.7		
Construction (F)	MDL million	Q4/19	2727.7	6173.8		
Other activities	MDL million	Q4/19	29709.	32102.2		

SDDS Data Category and Component	Unit Description	Observations			More info	
		Period of latest data	Latest data	Data for previous period	Additional Data	Metadata
(D+E+G+H+I+J+K+L+M+N+O+P+Q+R+S+T)			8			
FISIM	MDL million	Q4/19	0.0	0.0		
Taxes on products less subsidies on products	MDL million	Q4/19	6817.3	7339.3		
GDP at current prices, by expenditure approach	MDL million	Q4/19	54886.5	64323.5		
Final consumption	MDL million	Q4/19	57056.6	56934.6		
Household consumption expenditure	MDL million	Q4/19	50108.4	49512.5		
Government consumption expenditure	MDL million	Q4/19	6031.6	6827.7		
Non-profit institutions serving household	MDL million	Q4/19	916.6	594.4		
Gross accumulation	MDL million	Q4/19	11494.2	21188.0		
Gross fixed capital formation	MDL million	Q4/19	12253.8	17835.8		
Changes in inventories	MDL million	Q4/19	-759.6	3352.3		
Exports of goods and services	MDL million	Q4/19	17465.3	16417.4		
Imports of goods and services	MDL million	Q4/19	31129.6	30216.5		
GDP at constant prices (average prices of the previous year), by expenditure approach	MDL million	Q4/19	51848.8	60846.7		
Final consumption	MDL million	Q4/19	55248.8	54366.1		
Household consumption expenditure	MDL million	Q4/19	46556.5	47177.9		
Government consumption expenditure	MDL million	Q4/19	7788.3	6650.4		
Non-profit institutions serving household	MDL million	Q4/19	904.1	537.7		
Gross accumulation	MDL million	Q4/19	10813.0	20825.6		
Gross fixed capital formation	MDL million	Q4/19	11804.1	17488.1		
Changes in inventories	MDL million	Q4/19	-991.0	3337.6		
Exports of goods and services	MDL million	Q4/19	16482.4	15052.5		
Imports of goods and services	MDL million	Q4/19	30695.6	29397.6		
Production Index	Correspondent period of previous year =100	Feb/20	104.7	107.7		
Employment***	Persons, thousand	Q4/19	849.7	909.8		
Employment rate	%, Ratio between employment to the total population aged 15 years and over	Q4/19	39.1	41.8		
Informal employment	% of	Q4/19	21.5	25.5		

SDDS Data Category and Component	Unit Description	Observations			More info	
		Period of latest data	Latest data	Data for previous period	Additional Data	Metadata
	employment population					
Unemployment***	Persons, thousand	Q4/19	38.1	37.8		
Unemployment rate	% of labour force	Q4/19	4.3	4.0		
Wages/Earnings	MDL, average monthly gross earnings	Q4/19	7813.1	7385.0		
Consumer prices index	%, December of previous year=100	Apr/20	100.86	100.70		
Producer prices index	Correspondent period of previous year =100	Mar/20	102.4	102.8		

(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Μολδαβίας)

4.2 Χρήσιμες διευθύνσεις

1. Ελληνικές Αρχές

Ελληνική Πρεσβεία	Τηλ: +4 021 209 41 70 – 4	gremb.buc@mfa.gr
Εμπορικό Τμήμα	Τηλ: + 4 021 210 07 48	ecocom-bucharest@mfa.gr
Προξενείο	Τηλ: + 4 021 209 41 90-2	grgencon.buc@mfa.gr

2. Μολδαβικές Αρχές - Υπουργεία

	Ιστότοπος	Τηλ.	Email
Κυβέρνηση	www.gov.md	+373 (0) 22 250 101	petitii@gov.md
Υπουργείο Οικονομίας και Υποδομών	http://mec.gov.md	+373 (0) 22 250 694	secretariat@mei.gov.md
Υπουργείο Υγείας, Εργασίας και Κοινωνικής Προστασίας	https://msmps.gov.md	+373 (0) 22 268 885	secretariat@msmps.gov.md
Υπουργείο Γεωργίας	http://www.madrm.gov.md/	+373 (0) 22 204 579	madrm@madrm.gov.md
Υπουργείο Άμυνας	https://www.army.md/	+373 (0) 22 252 009	cancelaria@army.gov.md
Υπουργείο Οικονομικών	http://mf.gov.md/ro	+373 (0) 22 262 523	cancelaria@mf.gov.md
Υπουργείο Εξωτερικών και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης	http://mf.gov.md/ro	+373 (0) 22 788 722	callcenter@mfa.gov.md secdep@mfa.gov.md
Υπουργείο Εσωτερικών	http://mai.gov.md	+373 (0) 22 255 830	secdep@mfa.gov.md
Υπουργείο Δικαιοσύνης	http://www.justice.gov.md/	+373 (0) 22 233 340	secretariat@justice.gov.md
Καγκελαρία της κυβέρνησης	http://cancelaria.gov.md	+373 (0) 22 250 220	cancelaria@gov.md
Προεδρία της Δημοκρατίας	http://www.presedinte.md/	+373 (0) 22 265 236	cancelaria@prm.md
Invest Moldova	http://invest.gov.md/ro	+373 (0) 22 273 654	office@invest.gov.md

Υπηρεσία Πνευματικής Ιδιοκτησίας	http://www.agepi.md	+373 (0) 22 400 508	office@agepi.gov.md
Οργανισμός Φαρμάκων και Ιατρικών Συσκευών	http://amdm.gov.md/	+373 (0) 22 884 301	office@amdm.gov.md
Υπηρεσία Έρευνας και Ανάπτυξης	https://ancd.gov.md/index.php	+373 (0) 22 296 271	info@ancd.gov.md agentia@ancd.gov.md
Υπηρεσία Ασφάλειας Τροφίμων	http://www.ansa.gov.md/	+373 (0) 22 264640	info@ansa.gov.md
Υπηρεσία Δημόσιας Περιουσίας	http://www.app.gov.md/	+373 (0) 22 213 595	office@app.gov.md
Υπηρεσία Σχέσεων μεταξύ των Εθνικοτήτων	http://www.bri.gov.md/	+373 (0) 22 214080	brimoldova@bri.gov.md
Εθνική Στατιστική Υπηρεσία	https://statistica.gov.md/	+373 (0) 22 403 000	moldstat@statistica.gov.md
Εθνικό Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων	http://cnas.md/index.php?l=ro	+373 (0) 22 257 825	Info@cnas.gov.md
Εθνική Εταιρεία Ιατρικής Ασφάλισης	http://www.cnam.md/	+373 (0) 22 222 032	secretariat@cnam.gov.md
Κρατική Υπηρεσία Προστασίας και Ασφάλειας	http://spps.md/	+373 (0) 22 250 900	secretariat@spps.md
Υπηρεσία Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	http://www.egov.md/ro	+373 (0) 22 820 026	office@egov.md
Εθνικός Οργανισμός Αντι-ντόπιγκ	http://anad.gov.md/	+373 (0) 22 820 815	officeagency@anad.gov.md
Αρχή Δημοσίων Υπηρεσιών	http://www.asp.gov.md/	+373 (0) 22 257 070	asp@asp.gov.md
Υπηρεσία Πληροφορικής και Κυβερνοασφάλειας	https://stisc.gov.md/	+373 (0) 22 820 900	stisc@stisc.gov.md

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

Chamber of Commerce & Industry of the Republic of Moldova

Bd. Stefan cel Mare nr. 151, Chişinău

Tel: +373 22 22 15 52, Fax: +373 22 23 44 25

Website: <https://chamber.md/> e-mail: camera@chamber.md

Κατάλογος μελών: <https://chamber.md/membrii-cci/>

Κατάλογος διμερών επιμελητηρίων: <https://chamber.md/en/bilateral-chambers-of-commerce-and-industry/>

4. Τράπεζες

NATIONAL BANK OF MOLDOVA

Address: Bd. Grigore Vieru nr.1, Chişinău

Phone: +373 22 822 606-608

E-mail: official@bnm.md; secretariat@bnm.md website: <http://bnm.md/>

Moldovan Banks Association

Str. Tighina 49/3, of.44, Chişinău

Tel: +373 22 888 294-5 Fax +373 22 888 063

E-mail: info@abm.md Web www.abm.md

Licenced Banks

COMERTBANK	https://comertbank.md/
ENERGBANK	http://energbank.com/ro/
EuroCreditBank	https://www.ecb.md/
EXIMBANK	https://www.eximbank.md/ro
Moldindconbank	https://www.micb.md/
MOLDOVA - AGROINDBANK	https://www.maib.md/
ProCredit Bank	http://www.procreditbank.md/
Banca Comercială Română Chişinău	https://www.bcr.md/ro/persoane-fizice
VICTORIABANK	https://www.victoriabank.md/
Banca de Finanţe şi Comerţ	https://fincombank.com/
Mobiasbanca - OTP Group	https://mobiasbanca.md/

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

MOLDEXPO

Τηλ.: +373 22 810 462, Φαξ: +373 22 747 420

E-mail: info@moldexpo.md Website: <http://moldexpo.md/>

Κατάλογος εκθέσεων: <http://moldexpo.md/exhibitions/>

6. Ξενοδοχεία

ΑΡΧΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ (έχει συγχωνευτεί με την Αρχή Επενδύσεων "InvestMoldova")

TOURISM AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

AGENTIA TURISMULUI A REPUBLICII MOLDOVA

Website: <http://turism.gov.md/>

Πλήρης κατάλογος τουριστικών καταλλυμμάτων υπάρχει διαθέσιμος στην ακόλουθη ιστοσελίδα: <http://turism.gov.md/index.php?pag=hotel&l=>

Κατάλογος τουριστικών γραφείων : <http://turism.gov.md/index.php?pag=agentii&l=>

7. Διπλωματικές Αποστολές

Αναλυτικά τα στοιχεία επικοινωνίας των διπλωματικών Αρχών στη Μολδαβία υπάρχουν διαθέσιμα στον κάτωθι ιστότοπο του Υπουργείου Εξωτερικών:

<https://www.mfa.gov.md/en/advanced-page-type/misiuni-ale-republicii-moldova-strainatate>

8. Χρήσιμες δημόσιες υπηρεσίες για εισαγωγείς και διανομείς στη Μολδαβία

ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ PUBLIC SERVICES AGENCY AGENTIA SERVICII PUBLICE

Phone: +373 22 25 70 70

E-mail: anticamera@asp.gov.md; asp@asp.gov.md

Web: <http://www.asp.gov.md/>

ΠΥΛΗ ΕΝΙΑΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΟΥΝ ΟΙ ΜΟΛΔΑΒΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ONE-STOP SHOP FOR MANAGING GOVERNMENT PERMITS IN MOLDOVA GHISEUL UNIC PENTRU GESTIONAREA ACTELOR PERMISIVE EMISE DE INSTITUTIILE PUBLICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

<https://actpermisiv.gov.md/#/home>

ΤΕΛΩΝΕΙΑ CUSTOMS MOLDOVA SERVICIUL VAMAL

Phone: +373 22 78 88 88 Fax: +373 22 27 30 61

E-mail: customs@customs.gov.md vama@customs.gov.md

Web: <https://customs.gov.md/>

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ & ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΑΓΟΡΑΣ AGENCY FOR CONSUMER PROTECTION AND MARKET SURVEILLANCE AGENTIA PENTRU PROTECTIA CONSUMATORULUI SI SUPRAVEGHEREA PIETEI

Address: Str. Vasile Alecsandri nr.78, Chisinau

Phone: +373 22 501 980

E-mail: consumator@apcsp.gov.md Web: <http://consumator.gov.md/>

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΜΟΛΔΑΒΙΑ COMPETITION COUNCIL OF ROMANIA CONSILIUL CONCURENTEI

Address: Bul. Stefan cel Mare si Sfint, nr. 73/1, Chisinau

Phone: +373 22 27 45 65, 27 34 43

Fax: +373 22 27 37 43

E-mail: office@competition.md
Web: www.competition.md

9. ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗ ΜΟΛΔΑΒΙΑ

ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ) PUBLIC SERVICES AGENCY (LEGAL ENTITIES) AGENTIA SERVICII PUBLICE (PERSOANE JURIDICE)

Phone: +373 22 25 70 70

E-mail: anticamera@asp.gov.md; asp@asp.gov.md

Web: <http://www.asp.gov.md/ro/persoane-juridice>

Εγγραφή επιχειρήσεων :

ΚΡΑΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ STATE TAX SERVICE SERVICIUL FISCAL DE STAT

Address: str. Constantin Tănase nr.9. Chişinău

Tel.: +373 22 82 33 53 Fax: +373 22 82 33 54

E-mail: mail@sfs.md Website: <https://www.sfs.md/>

Ηλεκτρονικές φορολογικές υπηρεσίες: <https://servicii.fisc.md/>

OTHER SERVICES USEFUL FOR BUSINESSES

Υπουργείο Οικονομίας και

Υποδομών Ministry of Economy
& Infrastructure

[http://mec.gov.m
d](http://mec.gov.md)

+373 (0) 22 250
694

[secretariat@mei.gov
.md](mailto:secretariat@mei.gov.md)

Υπουργείο Οικονομικών
Ministry of Finance

[http://mf.gov.md
/ro](http://mf.gov.md)

+373 (0) 22 262
523

[cancelaria@mf.gov.
md](mailto:cancelaria@mf.gov.md)

Association of Professional Accountants and Auditors of the Republic of Moldova
(ACAP RM)

Asociatia Contabililor si Auditorilor Profesionisti din Republica Moldova (ACAP RM)

E-mail: info@acap.md

Website: <https://www.acap.md/>

10. ΤΥΠΟΣ

Radio Chisinau

<https://radiochisinau.md/>

Agora Moldova

<https://agora.md/>

NOI

<https://noi.md/>

Unimedia

<https://unimedia.info/>

Ziarul de Garda

<https://www.zdq.md/>

Radio Europa Libera Moldova

<https://moldova.europalibera.org/>

Deutsche Welle –Focus Moldova

<https://www.dw.com/ro/focus/moldova/s-11630>

News Agency Infotag

<http://www.infotag.md/>

Stiri Moldova	https://stiri.md/
Cotidianul Moldova	https://cotidianul.md/
Newsmaker	https://newsmaker.md/
TV8	https://tv8.md/
Pro TV	https://protv.md/
Jurnal Moldova	https://www.jurnal.md/
TVR Moldova	http://tvr moldova.md/

ΠΗΓΕΣ:

- **ΕΛΣΤΑΤ**
- **Στατιστική Υπηρεσία Μολδαβίας**
- **Eurostat**
- **World Bank**
- **IMF**
- **Banca Nationala din Republica Moldova**
- **Moldova Investment Agency**